

EUROPEISKA-KOMMISSIONEN

GENERALSEKRETARIAT

Bryssel, den 24/04/2003

SG(2003) D/ **229486**

ACCUSÉ DE RÉCEPTION

NOM

(en caractères d'imprimerie)

REÇU LE

A

HEURES

REÇU PAR TELEFAX LE

SIGNATURE

PERMANENT REPRESENTATION
AV SVERIGE I EUROPEISKA
UNIONEN

Square de Meeûs, 30

1040 BRUXELLES

Ärende: KOMMISSIONENS YTTRANDE AV DEN 24/04/2003

**Generalsekretariatet vore tacksam om Ni kunde överlämna
kommissionens bifogade yttrande till utrikesministern.**

Bifoges : K (2003) 1309 slutlig.

EUROPEISKA-KOMMISSIONEN

GENERALSEKRETARIAT

Bryssel, den 24/04/2003

SG(2003) D/ **229486**

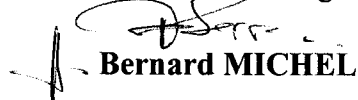
PERMANENT REPRESENTATION
AV SVERIGE I EUROPEISKA
UNIONEN
Square de Meeûs, 30

1040 BRUXELLES

Ärende: KOMMISSIONENS YTTRANDE AV DEN 24/04/2003

**Generalsekretariatet vore tacksam om Ni kunde överlämna
kommissionens bifogade yttrande till utrikesministern.**

Generalsekreteraren genom

Bernard MICHEL

Bifoges : K (2003) 1309 slutlig.

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 24/04/2003

K(2003) 1309 slutlig

FÅR EJ PUBLICERAS

KOMMISSIONENS YTTRANDE

av den 24/04/2003

som lämnats i enlighet med artikel 6.4 andra stycket i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (det s.k. habitatdirektivet) och som avser Sveriges ”inhämtande av yttrande från Europeiska kommissionen enligt artikel 6.4 i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG)” i samband med den planerade utbyggnaden av Botniabanan från Nordmaling till Umeå.

YTTRANDE FRÅN KOMMISSIONEN 24-04-2003

som lämnats i enlighet med artikel 6.4 andra stycket i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (det s.k. habitatdirektivet) och som avser Sveriges ”inhämtande av yttrande från Europeiska kommissionen enligt artikel 6.4 i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG)” i samband med den planerade utbyggnaden av Botniabanan från Nordmaling till Umeå.

I. Tillämplig ramlagstiftning

I artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG (i fortsättningen benämnt *habitatdirektivet*) föreskrivs att alla planer eller projekt som inte direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av ett Natura 2000-område, men som enskilt eller i kombination med andra planer eller projekt kan påverka området på ett betydande sätt, på lämpligt sätt skall bedömas med avseende på konsekvenserna för målsättningen vad gäller bevarandet av området. Med ledning av slutsatserna från bedömningen av konsekvenserna för området, och om inte annat följer av artikel 6.4, får de behöriga nationella myndigheterna godkänna planen eller projektet först efter att ha försäkrat sig om att det berörda området inte kommer att ta skada och, om detta är tillämpligt, efter att ha hört allmänhetens åsikt.

Enligt artikel 6.4 i habitatdirektivet får en plan eller ett projekt – om det saknas alternativa lösningar – genomföras av tvingande skäl som har ett väsentligt allmänintresse, däribland skäl av social eller ekonomisk karaktär, trots ett negativt resultat av en bedömning av konsekvenserna för ett Natura 2000-område. I sådana fall skall medlemsstaten vidta alla nödvändiga kompensationsåtgärder för att säkerställa att Natura 2000 totalt sett förblir sammanhängande. Medlemsstaten skall underrätta kommissionen om de kompensationsåtgärder som vidtagits. Om det berörda området innehåller en prioriterad livsmiljötyp eller en prioriterad art, och om faktorer som rör människors hälsa eller den allmänna säkerheten inte kan åberopas, kan projektet motiveras, efter ett yttrande¹ från kommissionen, av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse.

II. Sveriges begäran

¹ I olika språkversioner av artikel 6.4 i habitatdirektivet används olika termer för engelskans ”opinion” – på nederländska ”advies”, på franska ”avis”, på tyska ”Stellungnahme”, på spanska ”consulta” och på italienska ”parere”. I den svenska översättningen används ”yttrande”.

Den 20.3.2002 överlämnade – i enlighet med artikel 6.4 i habitatdirektivet – Sveriges ständiga representation vid EU ett officiellt meddelande till GD Miljö om ett projekt avseende en utbyggnad av Botniabanan från Nordmaling till Umeå (i fortsättningen benämnt *projektet*). I meddelandet begärdes att kommissionen skulle yttra sig om projektet.

Den 26.3.2002 begärde GD Miljö att den svenska regeringen skulle överlämna ett antal underlag och klargöranden beträffande Umeälvens delta, som i fråga om naturskyddet innefattar ett föreslaget område av gemenskapsintresse och ett särskilt skyddsområde.

Den 6.6.2002 beslöt Sveriges regering att utse utvidgade områden i Umeälvens delta till föreslaget område av gemenskapsintresse respektive särskilt skyddsområde. Den svenska regeringen har vid flera tillfällen på begäran skickat kompletterande uppgifter till kommissionen.

III. Projektet

Sveriges regering har beslutat att bygga en kustbana från Nordmaling till Umeå som en del av den längre Botniabanan, som går från Nyland till Umeå. Regeringen har anfört samhällsekonomiska skäl som motiv för projektet.

I enlighet med svenska planbestämmelser har projektet genomgått ett offentligt samråd och har nu nått fram till stadiet för ett regeringsbeslut.

Det råder ingen tvekan om att projektet på ett betydande sätt – i den innebörd som avses i artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG – kommer att påverka sammanhållningen av båda de aktuella Natura 2000-områdena, liksom de livsmiljöer och djur- och växtarter som förekommer i dem. Eftersom detta också kommer att innebära betydande skador på en prioriterad livsmiljö av typ 9030* (naturliga primärskogar i landhöjningskust), krävs enligt artikel 6.4 i nämnda direktiv ett yttrande från kommissionen.

IV. Natura 2000-områden som berörs direkt av projektet

Det särskilda skyddsområde som påverkas är Umeälvens delta och slätter (SE0810475).

Det föreslagna område av gemenskapsintresse som påverkas är Umeälvens delta (SE0810491).

Följande livsmiljöer påverkas: en prioriterad livsmiljö av typ 9030* (naturliga primärskogar i landhöjningskust) samt livsmiljöer av typerna 1130 (estuarier), 6410 (fuktängar med blåttåtel och starr) och 7140 (öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn).

Områdena är en av de viktigaste rastplatserna för flyttfågel i det svenska kustområdet, och det är ett betydande antal fågelarter i bilaga I till fågeldirektivet som påverkas, framför allt sjöfågel, vadare och rovfåglar. Av de häckande fågelarter som är upptagna i bilagan och som påverkas av projektet är hackspettarna de viktigaste.

V. Bedömning av projektets effekter för Natura 2000-områdena

De direkta konsekvenser som projektet förväntas få för Natura 2000-områdena finns upptagna i underlagen till miljökonsekvensbedömningen (MKB). MKB:n genomfördes ursprungligen 1998–2001 och kompletterades i juli 2002.

Orsakerna till de förväntade effekterna på livsmiljöerna anses vara dels den fysiska störningen från den järnvägslinje som passerar genom livsmiljöerna, dels bygget av en banvall och en järnvägsbro. I den svenska MKB:n bedöms dessa effekter som betydande. Den uppfattningen styrks av kommissionens bedömningar.

Orsakerna till de förväntade effekterna för fåglarna anses vara förlusten och fragmenteringen av livsmiljöer, den fysiska barriären mellan rastplatser och födosöksmiljöer på grund av banvallen samt bullerstörningar. I den svenska MKB:n bedöms dessa effekter som betydande. Den uppfattningen styrks av kommissionens bedömningar.

Kommissionen anser att de förväntade förändringarna av livsmiljöstrukturen och av artförekomsten kan påverka uppfyllandet av kravet på att Natura 2000-nätverket totalt sett skall förbli sammanhängande. Samtidigt som de övriga kraven i artikel 6.4 i habitatdirektivet skall uppfyllas bör därför tillfredsställande kompensationsåtgärder vidtas. Åtgärderna måste ses som en förutsättning för att projektet skall få genomföras.

VI. Alternativa lösningar

Den svenska regeringen har tittat på ett antal alternativa bansträckningar. I sin slutanalys har den presenterat två alternativ till den valda sträckningen. Dessa alternativ skulle påverka Natura 2000-intressena i mycket begränsad grad eller inte alls. Alternativet förordas emellertid inte av de svenska myndigheterna eftersom de hävdar att dessa sträckningar skulle medföra driftsproblem för järnvägen. Den svenska regeringen har presenterat siffror som visar att alternativet visserligen inte medför större investeringskostnader men att de skulle resultera i lägre beräknad vinst på grund av minskade intäkter. Utifrån dessa beräkningar hävdar myndigheterna att den valda sträckningen – trots sina effekter för Natura 2000-områdena – är det enda bärkraftiga alternativet.

Kommissionen konstaterar att de svenska myndigheterna har hanterat frågan om alternativa sträckningar tillfredsställande genom att de visat fram en rad alternativ och övervägt dem på ett ändamålsenligt sätt. Myndigheternas analys visar att det visserligen finns tänkbara alternativa sträckningar, som skulle innebära att man slapp påverkan på Natura 2000-områdena, men att dessa alternativ skulle leda till en mängd problem för driften av den planerade banan. Bland annat skulle restiderna bli 10–20 % längre och trafikmönstren mer komplicerade. Det senare beror på att Umeå skulle bli en "säckstation" i stället för en genomfartsstation, att den möjliga trafikservicen skulle behöva begränsas och att en del orter som trafikeras skulle drabbas av vissa restriktioner.

Kommissionen godtar därför det argument som den svenska regeringen framfört och som går ut på att de alternativa sträckningarna påverkar de beräknade intäkterna på ett sådant sätt att alternativet inte kan anses vara ekonomiskt bärkraftiga. Kommissionen godtar därför den samlade slutsatsen att den föreslagna sträckningen är den enda bärkraftiga lösningen.

VII. Tvingande skäl som har ett väsentligt allmänintresse

Sveriges regering har i sitt meddelande framfört flera argument som utgör grund till dess förklaring att projektet måste genomföras av tvingande skäl som har ett väsentligt allmänintresse men som varken rör människors hälsa eller den allmänna säkerheten eller har betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön. Argumenten är följande:

– Botniabanan borde stärka regionens konkurrenskraft, undanröja regionala obalanser och garantera en god transportkvalitet. Projektet är en av de viktigaste investeringarna i svensk infrastruktur.

– Botniabanan är av väsentligt regionalpolitiskt intresse. Den skapar betydligt bättre förutsättningar för samverkan mellan städer och regioner i Norra Sverige, liksom för handelsutbytet i Barentsområdet.

– Genom Botniabanan erbjuds ett miljövänligt alternativ för transporter i en glesbygdsregion där bebyggelse och arbetsplatser huvudsakligen är koncentrerade till relativt stora orter längs banan.

– För att trygga effekterna av den långsiktiga samhällsinvestering som krävs för Botniabanan är det av väsentligt intresse för samhället att bansträckningen skall vara ändamålsenlig och funktionsduglig. Det gäller dels på kort sikt – eftersom huvudjärnvägen (norra stambanan) kommer att användas för norrgående trafik även i fortsättningen –, dels på lång sikt vid en eventuell framtida förlängning av banan norr om Umeå. Detta uppnås genom en sträckning som gör Umeå till genomfartsstation utan ineffektiva tågvändningar för in- och utfart längs samma banavsnitt.

Kommissionen erkänner betydelsen av denna utbyggnad – som förbättrar trafikförbindelserna inom regionen och till resten av Sverige – när det gäller att gynna den samhällsekonomiska utvecklingen i regionen. Kommissionen godtar att detta utgör ett tvingande skäl som har ett väsentligt allmänintresse.

VIII. Föreslagna kompensationsåtgärder

För att kompensera projektets förväntade negativa effekter för Natura 2000 såsom de beskrivs i meddelandet har de svenska myndigheterna lagt fram ett preliminärt förslag till kompensationsåtgärder. Myndigheterna är dock ännu inte i stånd att lägga fram ett slutgiltigt åtgärds paket, eftersom de fortfarande måste invänta bifall från alla berörda myndigheter och andra organ. Vid den första bedömning som gjorts av kommissionens ansvariga enheter har det också uppstått en del frågor om huruvida förslagen är hållbara och tillräckliga. De föreslagna kompensationsåtgärderna har varit föremål för diskussioner mellan kommissionen och de svenska myndigheterna. Ett mer innehållsrikt och omfattande åtgärds paket håller nu på att tas fram av myndigheterna och kommer senare att överlämnas för bedömning.

Kommissionen anser att de föreslagna kompensationsåtgärderna fortfarande inte är tillräckliga för att kompensera projektets negativa effekter för Natura 2000. Bland åtgärderna bör ingå att man skall upprätta en heltäckande förvaltningsplan för Natura 2000-områdena. Planen skall fungera som en ram för genomförandet av kompensationsåtgärdernas långsiktiga mål, liksom för den framtida förvaltningen av områdena. Åtgärds paketet måste också innehålla en garanti från den svenska regeringens sida om tillräcklig finansiering, effektivt genomförande, vidmakthållande och övervakning av kompensationsåtgärderna, allt i syfte att sörja för att målen uppnås.

IX. Kommissionens yttrande

Med beaktande av ovannämnda argument anser kommissionen – på basis av beskrivningen i meddelandet och på basis av de underlag som lämnats in senare – att projektet bör få genomföras av tvingande skäl som har ett väsentligt allmänintresse. Förutsättningen är dock att ett heltäckande och realistiskt paket av kompensationsåtgärder överlämnas till

kommissionen för bedömning och godkännande innan projektet genomförs och att samtliga nödvändiga kompensationsåtgärder, som skall garantera att Natura 2000-nätverket totalt sett förblir sammanhängande, vidtas i tid.

Beträffande det yttrande som lämnats i det föreliggande dokumentet vill kommissionen framhålla följande:

– Yttrandet gäller enbart det angivna projektet såsom det beskrivs i de underlag som tillställts kommissionen av de svenska myndigheterna. Yttrandet kan inte anses vara tillämpligt i fråga om Botniabaneprojektets tänkbara effekter för andra Natura 2000-områden.

– Yttrandet förutsätter att kompensationsåtgärderna genomförs och övervakas enligt de beskrivningar som skall finnas i det heltäckande paketet med kompensationsåtgärder.

– Yttrandet förutsätter att man beaktar resultaten av övervakningsprogram för Natura 2000 som är knutna till projektet. Det innebär att resultaten vid behov kan leda till erforderliga korrigeringar av projektupplägget eller ytterligare kompensationsåtgärder och avhjälpande åtgärder.